

Cosun

Magazine

NR. 6
2021

04

**Ledenraad in teken
Cosun-strategie**

06

**Maatschappelijke trends
bieden volop kansen**

08

**De campagnelogistiek
verduurzaamt verder**

Aviko-fabriek Poperinge op schema

De bouw van de Aviko-fabriek in het Belgische Poperinge vordert gestaag. Momenteel legt Aviko de laatste hand aan het testen van de vlokkenlijn. De stoomboiler voor ondermeer het opwarmen van de vlokken is al

operationeel. De fabriek beschikt voor de stroomvoorziening over een warmtekrachtcentrale en zonnepanelen.

Friteslijn

De bouw van de friteslijn is volop gaande. Inmiddels zijn alle grote machines geïnstalleerd. Vanaf eind december gaat Aviko daarmee testen. Dan wordt ook de anaerobe reactor in de afvalwaterplant geprepareerd voor de zuivering van water in de friteslijn. In januari wordt de complete productielijn getest: van de binnenkomst van aardappelen tot het wassen en sorteren, de productie en het verpakken, de opslag en het transport.

Voorproefje met plantaardig eiwit

Cosun werkt aan de introductie van een eiwit-isolaat uit ondermeer Fava-veldbonen. Het onderzoek zit in de testfase. Cosun doet ook onderzoek naar dergelijk eiwit uit andere plantaardige stromen. Het isolaat is onlangs geïntroduceerd op de FIE, een internationale voedselingrediëntenbeurs in Frankfurt.

Aantrekkelijk

Het isolaat heeft een neutrale, milde smaak en lost goed op in vloeistof. Het smaakt 'zacht' en 'romig', waardoor het voor de verwerkende industrie een aantrekkelijk ingrediënt kan zijn.

Het isolaat kan onder andere worden verwerkt in drankjes, sauzen, dressings en ijsproducten. De vraag naar zuivelalternatieven op basis van plantaardig eiwit groeit. De commerciële productie is voorzien voor eind 2022.

Bright Beet Book

Wie in november de succesvolle lancering van het Cosun Bright Beet Book heeft gemist, kan deze alsnog bekijken in de Aftermovie: www.youtube.com/watch?v=CYLah_k3_Pc

Index

Van de voorzitter.....	3
Ledenraad in teken concernstrategie.....	4
Maatschappelijke trends bieden volop kansen	6
De campagnelogistiek verduurzaamt verder	8
Campagne vooralsnog zonder bijzonderheden.....	10
IRS-informatie.....	12
Vraag & Antwoord / Kort Nieuws.....	16

Contact

Cosun

Postbus 3411, 4800 MG Breda
076-5303307

secretariaat.rvb@cosun.com

www.cosunleden.nl

Cosun Beet Company

agrarische dienst

Postbus 100,

4750 AC Oud Gastel

0165-525252

[agrarischedienst](mailto:agrarischedienst@cosunbeetcompany.com)

@cosunbeetcompany.com

www.cosunleden.nl

Colofon

Cosun Magazine

is een uitgave van Coöperatie

Koninklijke Cosun U.A. voor

leden van Cosun

Fotografie in dit nummer

Royal Cosun, Cosun Beet

Company, IRS, Sanne van Hassel,

Michel Heerkens, Twan Wiermans

Foto-omslag

Cosun zet koers uit

voor de toekomst

Basisontwerp

Wardtaal / Breda

Opmaak en druk

SMG-groep, Hasselt

© Coöperatie Koninklijke Cosun
U.A., 2021

Niets uit deze uitgave mag
worden gereproduceerd zonder
schriftelijke toestemming van
de uitgever.

Oplossingen met toekomst

De afgelopen maanden heeft het ontwerp van het 7^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn van LNV veel onrust veroorzaakt in de akkerbouwketen. Onder regie van BO Akkerbouw heeft Cosun, samen met Avebe en de aardappelverwerkende industrie, zich ingezet om het Actieprogramma beter aan te laten sluiten bij een duurzame landbouwpraktijk, die de waterkwaliteitsdoelen realiseert. Dit in goede afstemming met LTO, NAV en het NAJK. Alhoewel het plan nog steeds veel impact heeft op de sector, zien we dat de minister de zorgen van de sector serieus heeft genomen. De harde deadline van 1 oktober voor het zaaien van een vanggewas, en daarmee de oogst van gewassen door heel Nederland, is uit programma. Tegelijkertijd kunnen akkerbouwers kiezen voor een maatwerkplan, waarbij ondernemers de keuze krijgen voor meer vrijheid om nitraatuitspoeling te verminderen. Belangrijke details worden nog uitgewerkt, dus we zijn er nog niet. Wat heeft geholpen is de grote hoeveelheid reacties (3.650) die zijn ingediend bij de internetconsultatie. Dit heeft mede geleid tot eerdergenoemde aanpassingen. Daarvoor hartelijk dank aan diegenen die daaraan hebben bijgedragen.

Perspectief

Cosun heeft in de afgelopen 120 jaar van haar bestaan veel uitdagingen gezien en obstakels overwonnen. Lange termijnvisie, ondernemerschap en samenwerking horen daarbij. De kern van onze coöperatie wordt gevormd door 9.000 leden. We zien met elkaar grote uitdagingen op het gebied van klimaatverandering. Wereldwijd zijn meer monden te voeden met minder vruchtbare grond, zorgen voor milieu wegen zwaarder en we zien trends naar meer plantaardig. Dat vraagt om nieuwe oplossingen en we zijn overtuigd dat wij die kunnen bieden. Dat kunnen wij met onze gewassen als kern voor voeding van mens en dier, groene energie en biobased-oplossingen voor onze klanten en de samenleving. Dit kan mede bijdragen om de kwetsbaarheid van een wisselende suikermarkt te verlagen en de bietenprijs naar de toekomst op een gemiddeld hoger niveau te brengen.

De afgelopen jaren is de bietenprijs achtergebleven door een crisis in de suikermarkt en Covid-19. Dat laatste is nog niet weg. Via de vier strategische pijlers (suikerbieten, aardappelen, ingrediënten en coproducten) willen we onze ambitie realiseren. Maar met een goede balans tussen de korte termijnbietenprijs en het realiseren van lange termijn-doelen. Begin december hebben we deze discussie in de ledenraad afgerond en we hopen in februari in de kringvergaderingen hierover met elkaar in gesprek te gaan. Bij dit Magazine treft u een speciale bijlage aan over de nieuwe strategie.

Campagne

De campagne is alweer een fors eind op streek. De meeste bieten zijn gerooid en de fabrieken verwerken geregeld de enorme hoeveelheid van 60.000 ton bieten per dag. Bij de start in september bleven kwaliteit en opbrengst achter, maar gelukkig zijn de opbrengsten fors bijgetrokken. Vanaf tweede helft oktober zit het daggemiddelde boven de 17%. De suikerprijzen liggen op een hoger niveau door tekorten op de wereldmarkt en hogere olieprijs, maar de impact van extra coronamaatregelen maken het nog steeds spannend voor de komende tijd. Zaken om aan het eind van het jaar nog eens rustig te overdenken. Ik wens u voor nu alvast fijne Kerstdagen in een goede gezondheid.

Dirk de Lugt
voorzitter

Ledenraad in teken Cosun-strategie

In de ledenraad van 1 december stond de lancering van de strategie van Cosun centraal. De ledenraad werd gehouden vanuit een studio in Tilburg. Door Covid-19 was het niet mogelijk om met de raad en in dit geval ook de jongerenraad bijeen te komen op locatie.

Cosun-voorzitter Dirk de Lugt refereerde in zijn opening aan 120 jaar historie van onze coöperatie en de nieuwe stap die met de strategie voor 2025 wordt gezet. Met de voorzitter van de raad van toezicht, Johan van Driel, sprak hij zijn waardering uit voor het verloop van de strategiediscussie. De raad van beheer, de raad van toezicht en de ledenraad hebben de afgelopen maanden de vertrekpunten van de strategie vastgesteld. De sterke en zwakke punten van Cosun zijn scherp in beeld gebracht, de bedreigingen zijn benoemd, maar vooral is gekeken naar de kansen en uitdagingen voor Cosun. Daarna zijn gezamenlijk de criteria voor groei afgestemd en is de richting van de strategie verkend.

Unlock 2025

Hans Meeuwis, de voorzitter van de concerndirectie, presenteerde de strategie 'Unlock 2025' aan de ledenraad in de vorm van een denkbeeldig Cosun-Strategiehuis. Dat bestaat uit

drie verdiepingen en drie pilaren. De verdiepingen zijn de ambities, de strategische prioriteiten en de ondersteuning die daarbij nodig is. De ambities zijn: resultaatverbetering, focus en winstgevende groei. Daarbij hoort een resultaattoename van € 50 miljoen per jaar, een bietenprijs van tenminste € 45 en als doel 15% van de omzet uit producten voor gezonde of duurzame leefstijl. Met als randvoorwaarde: 100% plantaardig, circulair en transparant. 'The Plant Positive Way.'

De strategische prioriteiten omvatten: verbetering van het verdienmodel, focus op groei in toegevoegde waarde en producten die plezier, gezondheid en duurzame oplossingen bieden in een toekomstbestendige duurzame keten. Bij het verdienmodel horen ondermeer een verbeteringsplan voor korte en middellange termijnresultaten en investeringen conform plan laten renderen. De focus van toegevoegde waarde ligt op suikerbieten, aardappelproducten,

ingrediënten voor gezonde en duurzame leefstijl en coproducten.

Vervolgstappen

Bij een duurzame keten horen duurzame agroketens en moeten we inspelen op klimaatverandering, onze CO₂-footprint bewaken en volledig inzetten op circulair met een oog op goede voeding en gezondheid. Dit kan alleen worden bereikt met alle telers en medewerkers, met gerichte innovatie, samenwerking, een goede communicatie en digitalisering.

De vervolgstap is: de strategie uitdragen naar medewerkers, leden, telers en externen. Dat betekent een Cosun Mensen Agenda ontwikkelen en deze met een gedegen aanpak voor resultaatsverbetering implementeren. Daarnaast de strategie van Cosun omzetten in de strategie van de businessgroepen. Tenslotte Cosun zodanig inrichten, dat de organisatie in staat is om de strategie en ambities te realiseren.

Businessgroepen

Na deze presentatie vertelden de directeuren van Cosun Beet Company (Paul Mesters), Aviko (Chris Deen) en Duynie (Roel van Haeren) over de vertaling van de Cosun-strategie naar hun businessgroep-strategie en hun producten. Paul Mesters sprak over het beheersen van de volatiliteit in de suikermarkt en de stabilisatie van de suikerpositie in de voedingsmarkt. Met veel enthousiasme vertelde hij ook over het uitbouwen van op suiker of suikerbiet gebaseerde 'groene' chemie. Chris Deen nam de ledenraad mee in de ambities van Aviko om het rendement en de oplevering van lopende strategische investeringen te verbeteren. Daarna heeft Aviko pas ruimte voor verdere groei.

Hans Meeuwis verbond de video-verhalen van Frank van Noord, directeur Innovation en Iwan Blankers, directeur van Sensus, voor het onderdeel Ingrediënten voor gezonde en duurzame leefstijl. Inuline kan verder groeien door uitbreiding van de productie, mogelijk buiten Nederland. Het Fava-eiwit kan als springplank dienen voor andere eiwitten, waaronder die uit bietenblad. De producten uit suikerbietenpulp en inuline kunnen een opstap zijn voor een positie in de personal en home care-markt en de vele andere toepassings- en marktmogelijkheden.

Roel van Haeren vertelde dat Cosun met coproducten staat voor 100% circulair. De focus ligt op een winstgevende basis in de afzet van feed, petfood en reststromen voor bio-vergisters. Coproducten kunnen in

de Ingrediëntenportfolio ook grondstof zijn voor innovaties. Daarnaast zet Duynie met Novidon in op optimalisatie van de resultaten in aardappelzetmeel en met Duynie Cuijk op petfoodingrediënten.

Reactie

Hierna konden de ledenraad en jongerenraad hun reactie geven in digitale break-out sessies. Onder leiding van een lid van de raad van beheer werd gediscussieerd over de strategie en de uitvoering daarvan.

Wat de ledenraad aansprak in de strategie was de groeiambitie, de samenwerking en de synergie die dat kan opleveren. De ledenraad vond het gevolgde pad van het strategieproces prettig en ervoer de zichtbaarheid van de concerndirectie als positief. De raad is bezorgd over de korte termijn bietenprijs. Een ander aandachtspunt is de balans tussen het rendement van de telers en het rendement van Cosun. Ook de langere termijnpositie van de grondstofvoorziening is een punt van zorg vanuit het oogpunt van prijs, opbrengst, kosten en beschikbaar areaal.

De ledenraad vindt de ontwikkeling van eiwit uit bietenblad en vanuit andere gewassen en met samenwerking binnen Cosun op dit moment nog moeilijk in te schatten. Het is een nieuwe stap voor de onderneming die weloverwogen genomen moet worden. De ledenraad vraagt om meer tijd en energie te steken in lobby werk. Belangrijk is gerichte communicatie en het goede verhaal vertellen.

Blik achter de schermen

Campagne

Dirk de Lugt ging daarna in op het verloop van de campagne. De fabrieken draaien goed, met de laatste weken suikerpercentages van gemiddeld boven 17%. Aphanomyces vraagt bij de oogst veel aandacht en tijd van de teler, de loonwerker en de buitendienst. Helaas zorgt dit ook voor lagere opbrengsten. Over het 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn meldde hij dat veel werk is verricht, ook binnen Cosun. Hierdoor zijn een aantal positieve aanpassingen bereikt. Maar we zijn, zeker voor de zand- en lössgebieden, nog niet tevreden. Onze inzet gaat onverminderd door.

De voorzitter sloot de vergadering af met de woorden dat Cosun voor het eerst in de geschiedenis een integrale strategie heeft. Hij roept de ledenraad en jongerenraad op om samen de toekomst te ontsluiten met 'Cosun UnLock 2025'.

Maarten Boudesteijn
secretaris raad van beheer

Vlnr: Hans Meeuwis,
Dirk de Lugt, Johan
van Driel en Cosun
CFO Hans Schuil

Maatschappelijke trends bieden volop kansen

In de concernstrategie staan rendement en duurzaamheid voorop. Maatschappelijke trends creëren voor Cosun volop groeikansen. “Tegelijkertijd missen we soms de waardering vanuit de maatschappij voor de belangrijke bijdrage van onze telers”, vinden voorzitter Dirk de Lugt en Hans Meeuwis, voorzitter van de concerndirectie.

Dirk de Lugt: “Voorop staat het verdienvermogen van de coöperatie en de leden”

Het zijn dynamische tijden. Met een wereldwijde bevolkings- en welvaartsgroei en veel marktpotentieel in de ‘biobased economy’ ziet het er gunstig uit voor de coöperatie. De suikerbiet is een grondstofbron voor 130 verschillende toepassingen. Van voedingsingrediënt tot groene energiebron en groene grondstof voor bijvoorbeeld de chemische industrie. De wereld smakt naar ‘plantaardig’ en naar grondstof ‘van om de hoek’. “Onze uitgangspositie is daarom goed. De bietenteelt heeft een hoog opbrengstvermogen. De verwerking is efficiënt. De opdracht is een rendabele bietenteelt voor de langere termijn”, vertelt Dirk de Lugt.

De nieuwe koers die Cosun vaart, wordt bepaald door maatschappelijke trends en uitdagingen, zegt Hans Meeuwis. “Onze duurzaamheidsagenda is essentieel

voor een toekomstbestendige keten en een belangrijk onderdeel van onze strategie. We hebben de CO₂-ambities naar 2030 vastgesteld. Realisering daarvan zie ik als een maatschappelijke verantwoordelijkheid en een investering om competitief en relevant te blijven. Deze investeringen zijn overigens fors en het is belangrijk om ook bij dit soort investeringen goed naar financieel rendement te kijken. Maatschappelijke relevantie en verantwoord ondernemen gaan hand in hand.”

Steun op het erf

Maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen, doet Cosun ook in de teeltondersteuning. “Kennisondersteuning om de versnelling op het boerenbedrijf te bevorderen”, zegt De Lugt over de rol van de coöperatie bij de verduurzaming. “Als individuele boer heb je daarvoor niet altijd zelf alle oplossingen bij de hand.” Vandaar het Groeikracht-initiatief dat de praktijkkennis uit verschillende teelten mobiliseert. “We schrijven niet voor hoe het moet, maar we laten samen zien hoe het kan”, zegt hij.

“Wij zijn er voor de telers. De investeringen die nodig zijn voor een toekomstbestendige keten vraagt ook om een duurzaam verdienmodel. Met onze strategie zetten we daar op in. Voldoende grondstof beschikbaar hebben en op een maatschappelijk verantwoorde wijze produceren van grond tot mond is essentieel voor het succes van onze onderneming. Dat is een gezamenlijke verantwoordelijkheid”, valt Meeuwis hem bij.

Eiwit als markt

De maatschappelijke behoefte creëert voor Cosun talrijke en kansrijke nieuwe verdienmogelijkheden, zoals de productie van plantaardig eiwit als voedingsingrediënt en als alternatief voor dierlijk eiwit. Cosun wil zich hierin de komende jaren steeds verder ontwikkelen. Hans Meeuwis: “Dit is een segment dat zich snel ontwikkelt. We zijn in eiwit een nieuwkomer, maar zien hier zeker mogelijkheden. Op termijn verwachten we dat dit een relevant en winstgevend

groeiplatform voor Cosun kan zijn. Plantaardig eiwit heeft vele toepassingsmogelijkheden en een internationale afzetmarkt." Met de suikerbiet en de aardappel heeft Cosun bovendien twee interessante eiwitbronnen in huis. "We kijken concreet ook naar andere gewassen", aldus De Lugt.

Maatschappelijke relevantie

Tegelijkertijd met dat maatschappelijk nut ziet de landbouw zich geconfronteerd met maatschappelijk onbehagen over productiemethoden en de behoefte aan boerenland voor andere, niet-agrarische doeleinden. "Hoe de samenleving naar de sector en de industrie kijkt, is bepalend voor de vraag of je over langere tijd nog bestaat", stelt De Lugt. "De mate van maatschappelijke relevantie moet je voortdurend bewijzen. Dat moet je ook continu uitdragen. Zichtbaar maken. Er zijn redenen genoeg waarom je de akkerbouw in Nederland moet koesteren. Denk bijvoorbeeld aan de vastlegging van CO₂."

Hans Meeuwis: "De sector is veerkrachtig, innovatief en in staat met de tijd mee te ontwikkelen. Iets om echt trots op te zijn. Dat was belangrijk en dat blijft belangrijk. Blijven ontwikkelen om relevant te blijven. Ik zou het overigens toejuichen als de kennis in de sector door de politiek nog beter wordt benut als het gaat om nieuwe richtlijnen en wetgeving. Niet praten over boeren en de sector, maar mét boeren en de sector. Ook als Cosun hebben we hierin een rol. Zorgen dat we dicht bij elkaar blijven in de keten, elkaar goed begrijpen en het goede verhaal vaker en beter laten horen. Cosun trekt hierin gezamenlijk op met andere organisaties, onder andere via de Brancheorganisatie Akkerbouw."

Verdienvermogen

Dirk de Lugt: "Voorop staat het verdienvermogen van de coöperatie en de leden. Dat kan ook niet anders. Zonder renderend saldo heb je geen bestendige bietenteelt. Als teler moet je perspectief op rendement houden. Daar staat of valt de toekomst mee. De overheid moet dit perspectief durven geven. Met louter productie- en inkomstenverlies wordt het moeilijk die doelstellingen te realiseren."

De Lugt vervolgt: "Onze rendementsdoelstelling moet een bietenprijs opleveren die fors hoger is, dan we nu gemiddeld realiseren. Het rendement moet omhoog. We moeten daarvoor keuzes maken in wat we doen en wat we kunnen." Hans Meeuwis: "We zijn een coöperatie met een langetermijnvisie. Maar ook op de korte en middellange termijn moet het verdienvermogen kloppen."

Hans Meeuwis; "Investeren om competitief en relevant te blijven"

Investeren voor de toekomst

Dirk de Lugt: "Investeren is nodig voor de toekomst van de coöperatie. We willen immers ook voor volgende generaties duurzaam produceren. Maar tegelijk zoeken we een balans tussen een goede bietenprijs vandaag en deze langere termijndoelen. Het korte termijnrendement van de bietenprijs is daarmee ook bepalend voor de uitvoering van de strategie."

In de kringvergaderingen in februari is het woord aan de leden. Dirk de Lugt: "Als boer kijk je altijd naar de toekomst. Welk bedrijf wil ik achterlaten voor de volgende generatie? Daar wil je richting aan geven. Ook in de coöperatie. De discussie over de strategie voeren we ook voor degenen die na ons komen."

Ton Schönwetter
redacteur

Arno Huijsmans

De campagnelogistiek verduurzaamt verder

Hoe efficiënter de logistiek, hoe lager de kosten. Efficiënter betekent tegelijkertijd vaak ook duurzamer. Cosun Beet Company heeft daarmee in de afgelopen decennia in de verwerking en in de logistiek flinke slagen gemaakt. Nieuwe verbeterlagen volgen.

Je zou het bijna over het hoofd zien: de suikerketen werkt gestaag door aan verduurzaming. Van bietenzaadje op de akker tot suikerpak in het schap. En ook de komende jaren gaat die verbetering van de keten gewoon door, verzekert Arno Huijsmans, directeur Agrarische Zaken (in totaal zo'n vijftig medewerkers) en eindverantwoordelijke voor de binnendienst, de agrarische buitendienst en de Agro Logistiek. "We willen door vergroening, innovatie en continu verbeteren de beste suikerbietenwerker ter wereld zijn", aldus Huijsmans. "Dat doen we onder andere door goed te luisteren naar wat er onder de telers leeft." Huijsmans werkt al dertig jaar bij

Cosun. Grotendeels in de bietenlogistiek. Met collega's heeft hij in die tijd meer dan 200 miljoen ton bieten naar de fabriek geholpen. "Werk, waarvan je in de campagnetijd direct het resultaat terugziet", maar dat vooral draait om vooraf calculeren, plannen en organiseren. Om bieten ophalen tegen minimale kosten en om een constante aanvoer naar de fabriek. Logistiek is specialistenwerk. Huijsmans: "Je denkt mee met de teler, loonwerker en vervoerder voor een zo goed mogelijk resultaat. Het resultaat zie je terug aan het eind van het jaar als de logistieke operatie optimaal is verlopen."

Verandering

In de bietenlogistiek is in de afgelopen dertig jaar veel veranderd. De lijst is lang. De vijfdaagse aanvoer is uitgebreid met weekeindaanvoer en dag- en nachttransport en ging van 'voor de Kerst klaar' tot 'door tot ver in januari'. De zelfaanvoerder, de teler die zelf zijn bieten naar de fabriek brengt, is verdwenen. De beladingsgraad van vrachtwagens is gestandaardiseerd naar maximaal 35,5 ton. Het vervoer gebeurt uitsluitend nog met kieptrailers en Walking Floorwagens. Die laatste zijn ook handig voor retourvrachten als bietenpulp en Betacal.

Het leeggewicht van een vrachtwagen is inmiddels teruggebracht van 18 naar 15 ton. Dat scheelt brandstofkosten. Net als leeg afgezeild rijden. Dat scheelt 8% brandstof. Het grootste deel van de transportkosten zijn de loonkosten. Die neigen tot voortdurend verder stijgen. De omlooptijd van de vrachtwagens is fors afgenomen. Dankzij betere transportplanning en minder monsternamen en bijgevolg sneller lossen. In Dinteloord is een vrachtwagen nu na zeven minuten alweer vertrokken, in Vierverlaten gemiddeld na elf. De afleverbon met handtekening is afgeschaft. Wie heeft geleverd, kan direct op het ledenportaal de resultaten inzien. Alles met dank aan de digitale revolutie. Muisverlading gebeurt met een Smart ID. De chauffeur hoeft voor de beschrijving van zijn pas zijn cabine niet meer uit te komen. Dat scheelt tijd en kosten. Alles met als uiteindelijke doel: zo goedkoop mogelijk suiker produceren. Hoe lager de kosten, hoe hoger de uiteindelijke winstmarge voor de teler. "Eén minuut extra kost al ruim 1 euro. Daarom is een goede bietenligplaats ook zo belangrijk. We kunnen dan snel en veilig verladen", zegt Huijsmans.

Scheepstransport

Wat aanvankelijk ook stopte, was het bietentransport per schip. Het bietenschip ging uit de vaart door de sluiting van de fabriek in Puttershoek en de verwerking van bieten in Duitsland. Deze campagne is het schip weer terug. Om kosten- en milieuredenen. Scheepsvervoer scheelt vrachtwagens en loonkosten. Vooral op de lange afstand tikt dat behoorlijk door. Dinteloord kan - afhankelijk van het type - schepen tot 1.400 ton ontvangen. Dat zijn veertig vrachtwagens bieten. Dat reduceert behoorlijk wat CO₂. De bemonstering en analyse bij het inladen gebeurt op dezelfde wijze als bij de vrachtwagenvrachten bij de

fabriek. Er is geen extra kwaliteitsverlies door verlading. Er is speciaal een bietvriendelijke bak voor ontwikkeld. Wat overigens nog wel nodig is, is een loskade voor het korte vervoer per vrachtwagen naar het fabrieksterrein, maar ook dat staat in de planning.

Strategische doelen

De komende jaren zullen nog de nodige slagen gemaakt moeten worden in vergroening en innovatieve verbeteringen, geeft Huijsmans aan. Ook in de teelt. "Onze opdracht is te zorgen voor een duurzame grondstofvoorziening. Het doel is bij een gelijkblijvende input de opbrengst door smart farming te verhogen, rekeninghoudend met duurzaamheidsmaatregelen", zegt hij. Dat streven is in lijn met het programma 1890: het streefdoel daarvan is gemiddeld 16,2 ton suiker per hectare. Te realiseren vóór 2026.

De opbrengstverhoging is een pittige en complexe, ondermeer door klimaatverandering, de risico's van ziekten en plagen, de rem op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en maatschappelijke eisen. Ook politieke besluiten, onder meer ten aanzien van bemesting en bodemgebruik vormen een uitdaging.

"Vanuit de agrarische dienst en het IRS staan we de teler met raad en daad bij. Om de teelt robuuster te krijgen. We proberen samen met de teler de opbrengsten omhoog te krijgen. Met monitoring, sensoren en Unitip kunnen we de teler met de

BAS-app op het juiste moment gerichte teeltadviezen geven. Maar ook via IRS-onderzoek, dataverzameling via satellieten en met kennisuitwisseling via Groeikracht ondersteunen we dat", aldus Huijsmans.

Mogelijkheden

De doelstellingen zijn helder. "De teelt moet duurzaam en rendabel zijn en de opbrengst hoger. De logistieke kosten moeten beheersbaar blijven. De verkoop en afzet van perspulp moet beter en de kosten van alle andere nevenproducten moeten verder naar beneden", somt Huijsmans op. "Die nevenproducten Betacal, bietenpuntjes, digestaat en tarragrond zijn verlieslatend. Er wordt daarom meer tijd en energie in gestoken om hier verandering in te brengen. In Vierverlaten bijvoorbeeld is beperkte opslagmogelijkheid voor Betacal. Daarvoor moet je op een slimme manier de afzet organiseren. We zoeken voor Betacal ondermeer nieuwe toepassingsmogelijkheden buiten de landbouw. Ook daar zoekt men naar vergroeningsmogelijkheden. Het doel is minder Betacal in de telerregeling", zegt Huijsmans. "Zo vindt ook pulp steeds meer toepassing buiten de veehouderij. Ondermeer als grondstof voor papier en karton. Cosun creëert in de verduurzaming voortdurend nieuwe afzetmogelijkheden."

Ton Schönwetter
redacteur

"Onze opdracht is zorgen voor een duurzame grondstofvoorziening"

Campagne vooralsnog zonder bijzonderheden

De oogst en verwerking van de suikerbieten verloopt volgens plan. De verwachte suikeropbrengst is 13,6 ton per hectare. De kwaliteit van de bieten is goed. De uitdaging is weer de bieten tot einde campagne in goede conditie te bewaren.

De bietencampagne verloopt tot op heden zonder echte bijzonderheden. De oogstomstandigheden in de tweede helft van november, de periode waarin de bieten voor de late leveringen op voorraad worden geroid, waren goed. De verwerking ligt op schema. Het einde van de campagne wordt nog steeds rond 11 januari verwacht.

De verwachting voor de suikeropbrengst is onveranderd 13,6 ton suiker per hectare, minder dan het langjarig gemiddelde. We verwachten uit te komen op circa 81 ton bieten en een suikergehalte van 16,8%. De groeiomstandigheden in het tweede deel van het seizoen zijn gemiddeld geweest, waardoor we de achterstand van de trage seizoenstart niet hebben kunnen compenseren.

De kwaliteit van de bieten is goed. Het suikergehalte ligt nu zes weken boven 17%. De winbaarheid is gemiddeld bijna 91. Vooral het lagere

niveau stikstof valt op in vergelijking met voorgaande twee jaren.

Goed analyseren

Het is nuttig naast de tonnen biet en het suikergehalte ook de andere kwaliteitcijfers te bestuderen. Aan afwijkende cijfers liggen in de meeste gevallen teelttechnische zaken ten grondslag. Naast de algemene groeiomstandigheden en de bemesting zijn de belangrijkste factoren die de kwaliteit bepalen, vooral ziektes in de bieten. Op de noordoostelijke lichte grond heeft aphanomyces een rol gespeeld. De oogst van deze percelen vraagt helaas extra aandacht voor telers en loonwerkers.

Op meerdere percelen zien we symptomen van doorbraak rhizomanie-resistente. Vergelingsziekte en bladschimmels zijn er dit jaar minder. Vooral het gemiddeld gezondere blad draagt bij aan de positievere ontwikkeling in het suikergehalte.

Bij individueel tegenvallende kwaliteit is het advies snel de oorzaak te achterhalen. Met de juiste rassenkeuze kan veel leed worden voorkomen.

Bieten bewaren

Veel bieten lagen eind november aan de hoop. Later rooien levert nauwelijks voordelen op, maar wel risico's op extra structuurschade, meer beschadigingen aan de biet en schade door vorst. Zijn de rooiomstandigheden goed, dan is uitstellen dus onverstandig. Gezonde bieten met weinig beschadigingen en grondtarra bewaren het beste. Daarom is onder goede omstandigheden op voorraad oogsten zo belangrijk. Na november is de suikergroei eruit. De daglengte in december is zo kort dat bieten in de grond meer suiker verliezen dan ze overdag produceren.

De bieten vorstvrij houden is het belangrijkste. Bevroren bieten kunnen niet worden geleverd. Daarnaast draagt het droog houden van bieten ook bij aan kwaliteitbehoud en het beperken van suikerverliezen. Bieten in bewaring hebben een verlies van gemiddeld 150 gram suiker per ton bieten.

Beschadigde bieten zijn vatbaar voor schimmels die leiden tot extra suikerverlies. Schimmels hebben behoefte aan vochtige omstandigheden. Bieten droog houden, voorkomt extra suikerverlies. Meerdere praktijkervaringen met het afdekken van de bieten met

Afdekking met Toptex om de bieten droog te bewaren

Het rasadvies is gebaseerd op het geselecteerde bietenperceel

vliesdoek hebben uitgewezen dat dan de kwaliteit van de bieten beter is dan bij onafgedekte hopen. Steeds meer telers doen hiermee ervaring op. Op de IRS-site wordt naast de attentie-ingen voor vorstbescherming ook een advies gegeven voor het afdekken van bietenhopen tegen neerslag. Ook de temperatuur van bieten in bewaring is medebepalend voor verlies aan suiker. Ook dit jaar heeft Cosun Beet Company verspreid over het land tientallen sensoren in bietenhopen geplaatst met verschillen in ligging en afdekking met Toptex-vliesdoek. De real-time informatie over de temperaturen wordt in de BAS-app getoond, zodat iedereen de praktijk kan volgen.

Bietenzaad bestellen

Op het moment van verschijnen van dit Cosun Magazine is het ledenportaal opengesteld voor het bestellen van bietenzaad. Inmiddels is dan ook het webinar Bietenzaad 2022 geweest. De ervaring met digitale bijeenkomsten komt goed van pas om kort voor het bestelseizoen met alle telers al het nieuws te bespreken. In het bestelproces wordt alle beschikbare informatie over het bietenperceel gebruikt voor het beste advies. De nieuwste kennis uit de IRS-teelthandleiding is er in opgenomen. Zo is uit onderzoek gebleken dat vanaf een gewasrotatie van 1 op 5 met bieten en andere waardgewassen

voor bietencystealtje een aaltjes-resistent ras meestal niet nodig is. Daarmee wordt de keuze voor de rassen voor deze groep telers breder en mogelijk goedkoper. Het is niet altijd nodig het insecticide Force te bestellen. Daarvoor geldt een gebiedsgericht advies. Algemeen is de keuze voor de juiste resistentie het belangrijkste. Ook andere kwaliteitsaspecten, zoals suikergehalte en bladgezondheid, zijn naast de financiële opbrengst bepalend voor de rassenkeuze. In het ledenportaal is erin voorzien om op basis van de eigen prioriteiten gemakkelijk tot die keuze te kunnen komen.

Rassen met marktpotentie die twee jaar in onderzoek zijn, worden mogelijk beperkt aangeboden tot in beginsel maximaal vijf eenheden per teler. Dit om risico's van tegenvallers te beperken en meer telers ervaring te laten opdoen met het ras. Bietenrassen met een Conviso One-resistentie worden volgens het principe 'Nee, tenzij' aangeboden. Deze rassen zijn specifiek bedoeld voor percelen met probleem-onkruiden en onkruidbieten.

Pieter Brooijmans
manager agrarische dienst

Actieprogramma Nitraatrichtlijn

Cosun heeft er alles aangedaan om de 1-oktober-maatregel uit het 7e Actieprogramma Nitraatrichtlijn voor zand en löss van tafel te krijgen. In samenwerking met de andere leden van BO Akkerbouw hebben Cosun, Aviko, Sensus en Cosun Beet Company in november veel aandacht besteed aan het uitwerken van alternatieven en maatregelen voorgesteld in het actieplan. Vooral het inzaaien van een vanggewas op uiterlijk 1 oktober is op zand- en löss-gronden een onwerkbare maatregel voor de Cosun-gewassen.

Stikstofopname

De reden voor een vanggewas is de opname van de beschikbare stikstof in het najaar ter voorkoming van uitspoeling naar het grondwater. Cosun heeft samen met het IRS de informatie over de groei in suikerbieten in oktober en november nader geanalyseerd. Op basis van historische gegevens hebben we kunnen aantonen dat suikerbieten vanaf eind september tot eind november nog circa 20 kilogram stikstof opnemen. Dit blijkt eigenlijk net zo veel te zijn als vanggewassen normaal gesproken opnemen. Voor cichorei geldt ook dat een vanggewas niet beter scoort.

Ook voor de andere maatregelen, zoals bufferstroken, zoeken we in samenwerking naar passende, regionale alternatieve oplossingen om de nitraatnorm van 50 milligram per liter te bereiken.

Vanaf eind september tot eind november nemen suikerbieten circa 20 kilogram stikstof op

Voor ieder perceel een passend ras

Aan de ontwikkeling van rassen met een goede tolerantie tegen vergelingsziekte wordt hard gewerkt, maar voor introductie in de praktijk is vermoedelijk nog enkele jaren verdere veredeling nodig

Onlangs zijn de Aanbevelende Rassenlijst en Brochure Suikerbietenzaad voor teeltseizoen 2022 gepubliceerd. In de nieuwe Rassenlijst zijn tien nieuwe rassen opgenomen. Daarnaast worden enkele rassen die twee jaar onderzocht zijn beperkt beschikbaar gesteld. Het is vooral van belang om per perceel na te gaan welke resistenties en raseigenschappen nodig zijn en daar de raskeuze op te baseren.

Een belangrijke voorwaarde voor een goed saldo van de bietenteelt is het gewas tot aan de oogst zo lang mogelijk gezond houden. Voor het beheersen van de aantasting door ziekten en plagen kan de raskeuze cruciaal zijn voor het eindresultaat. De laatste jaren is een zeer divers aanbod van suikerbietrassen met uiteenlopende resistenties en raseigenschappen beschikbaar gekomen. Daardoor is in principe voor elk bietenperceel wel een passend ras te vinden.

Benodigde resistenties en raseigenschappen

In de Brochure Suikerbietenzaad is uitgebreide informatie te raadplegen over het beschikbare rassenassor-

timent. Voor het maken van de juiste keuze is kennis vereist van de ziekten en plagen die op het perceel kunnen voorkomen en hoe de rassenlijst te lezen. Als hulpmiddel bij het bepalen van welke resistenties nodig zijn, wordt via het ledenportaal van Cosun bij de digitale zaadbestelling een aanbeveling gegeven voor de benodigde resistentie(s). Op basis van de gegevens die over het perceel bekend zijn, wordt aangegeven of rhizoctonia-, bietencystealtjes- en/of aanvullende rhizomanieresistentie aan te raden is. Binnen dat resistentiesegment is het vervolgens zaak om na te gaan welke raseigenschappen voor het perceel echt de doorslag kunnen geven. Kijk daarbij niet alleen naar de kolom financiële opbrengst,

maar ook naar de bladgezondheid voor cercospora of de mate van rhizoctonia- of aanvullende rhizomanieresistentie. Veel rassen liggen wat betreft financiële opbrengst heel dicht bij elkaar. Op sommige percelen met hoge cercosporadruk zal deze eigenschap bijvoorbeeld veel zwaarder doorwegen in het eindresultaat.

Verantwoordelijkheid van deze rubriek

Postbus 20
4670 AA Dinteloord
0165-516 070
irs@irs.nl
www.irs.nl

Eindredactie
Jurgen Maassen

Meer robuuste rassen

Vanwege de uitdagingen waar de bietenteelt in toenemende mate mee te maken krijgt, wordt de laatste jaren volop ingezet op het ontwikkelen van robuuste rassen met meervoudige resistenties. Het aanbod van rassen met meerdere resistenties en/of positieve raseigenschappen neemt jaarlijks toe. Zo komen er meer nieuwe rassen beschikbaar met een hogere bladgezondheid cercospora. Vooral voor percelen waar cercospora de afgelopen jaren voor veel opbrengstderiving heeft gezorgd is dit een aanvulling op de beheersmogelijkheden.

In 2021 kwam in sommige regio's zware aantasting door aphanomyces voor. Een goede bodemstructuur, een ruim bouwplan, een voldoende hoge pH en afzien van gevoelige rassen op zand- en dalgrond beperken het risico.

Meloidogyne chitwoodi-resistentie

Bij de zaadbestelling in december wordt dit jaar voor het eerst beperkt het ras MK4242 (Redukto) beschikbaar gesteld. Het ras heeft een zeer goede resistentie tegen het maïswortelknobbelaaltje *Meloidogyne chitwoodi*. De opbrengstpotentie van dit ras ligt aanzienlijk lager dan van andere rassen op de lijst. Het mogelijke voordeel moet daarom vooral gezocht worden in bouwplanverband. De uitzieking van *M. chitwoodi* bij de teelt van dit ras is vergelijkbaar met een jaar zwarte braak. Hierdoor is het op een besmet perceel weer sneller mogelijk om gewassen als pootgoed en/of vollegrondsgroenten te telen.

Aphanomyces

In 2021 werden telers geconfronteerd met opbrengstderiving als gevolg van aantasting van de bieten door de bodemschimmel aphanomyces. Dit betrof vooral percelen op lichte grond die last hadden gehad van wateroverlast door hevige regenval in het voorjaar, vaak ook in combinatie met een

wat lagere pH. Enkele rassen zijn daarbij in beeld gekomen die bovengemiddeld gevoelig voor aphanomyces bleken. Voor de betreffende rassen die voor 2022 weer beschikbaar gesteld worden (Caprianna KWS en Dushi) is in de Brochure Suikerbietenzaad het advies opgenomen om deze rassen niet te zaaien op zand- en dalgrond. Om toekomstige gevoelige rassen tijdig te kunnen duiden, wordt een extra toets toegevoegd aan het rassenonderzoek voordat ze opgenomen worden op de rassenlijst.

Vergelingsziekeresistentie

Voor het toekomstig beheersbaar houden van schade door vergelingsziekte is het zeer wenselijk dat rassen beschikbaar komen met een goede tolerantie tegen het vergelingsvirus. De kweekbedrijven zijn hier in hun veredelingsprogramma's ook volop mee bezig. In 2021 zijn in het Nederlandse rassenonderzoek voor het eerst een drietal rassen met een mogelijke tolerantie tegen één

(BMV) van de drie (BMV, BChV, BYV) typen vergelingsvirus onderzocht. Helaas bleek dat deze rassen na infectie door besmette luizen toch nog de nodige symptomen van vergelingsziekte ontwikkelden en een behoorlijke opbrengstreductie vertoonden. De verwachting is dat het nog wel enkele jaren kan duren voordat er rassen beschikbaar komen die een goede tolerantie hebben en daarmee de praktijk een duidelijke meerwaarde bieden.

Conviso Smart

Inmiddels worden in nagenoeg alle resistentiecategorieën rassen met tolerantie voor het herbicide Conviso One aangeboden. De opbrengstpotentie van deze rassen ligt lager vergeleken met de andere rassen op de lijst. Conviso Smart-rassen kunnen een uitkomst bieden op percelen met moeilijk te bestrijden onkruiden, zoals onkruidbieten. Telers wordt geadviseerd zich vooraf goed te laten informeren over de extra eisen aan de teelt, hygiënemaatregelen en resistentiemanagement bij keuze voor een Conviso Smart-ras.

Martijn Leijdekkers
specialist rassen

De aandacht voor en het onderzoek naar bladschimmelgevoeligheid in de afgelopen jaren heeft geleid tot de ontwikkeling van rassen met een hogere bladgezondheid cercospora

Voor een goede nutriëntenbeschikbaarheid is een optimale pH vereist.
Bekalken is ook in het voorjaar goed mogelijk met de juiste kalkmeststof.

Handvatten voor het bemestingsplan

Nu oogst 2021 nagenoeg van het land is, breekt de tijd aan om de plannen voor het nieuwe teeltseizoen verder uit te werken. Daar hoort ook een doordacht bemestingsplan bij. Stem de bemesting af op de behoefte van het gewas. Een tekort of overschot kost zowel opbrengst als saldo.

Stikstof voor groei

Voor een snelle gewasontwikkeling in het voorjaar is voldoende stikstof nodig. Hoe eerder het gewas sluit, hoe hoger de potentiële suikeropbrengst. De stikstofvoorziening komt grotendeels uit de bodem en via de aanvoer van (kunst)mest. Het uitgangspunt van de adviesgift is de hoeveelheid minerale, direct opneembare stikstof

(Nmin) in de laag 0-60 cm in januari en februari. Het meest betrouwbare advies volgt uit een Nmin-monster. Op basis van grondsoort en regio is deze ook in te schatten. Het advies dient te worden gecorrigeerd voor stikstofnalevering uit een al dan niet aanwezige groenbemester of uit structureel of onlangs toegepaste organische mest. Als u in het voorjaar

een groenbemester onderwerkt mag de adviesgift met 40 tot 60 kilogram worden gekort, afhankelijk van het type groenbemester en de ontwikkeling.

Een nadere toelichting op het stikstofadvies en de aftrekposten staat in hoofdstuk 4.3 van de teelthandleiding op www.irs.nl. Daarnaast is de

IRS-applicatie Stikstofbemesting ontwikkeld om eenvoudig de adviesgift voor uw bietenperceel te bepalen. Deze applicatie is zowel online als mobiel te gebruiken (zie QR-code).

QR-code
IRS-applicatie
Stikstofbemesting
(www.irs.nl/stikstofbemesting)

Fosfaattoestand

De fosfaattoestand van de bodem heeft een grotere invloed op de opbrengst dan de hoogte van de fosfaatgift. Wanneer de fosfaattoestand op peil is, hoeft dan ook geen gewasgerichte fosfaatbemesting uitgevoerd te worden. Een fosfaatgift is dan zinvol om de afvoer te compenseren binnen de beschikbare ruimte. Het fosfaatgehalte in bietenwortels is zo'n 0,7 kg P_2O_5 per ton bieten. Bij een opbrengst van 85 ton is de afvoer dan ongeveer 60 kg. Naast biet wordt ook tarra meegeleverd. Tellen we de afvoer van fosfaat van bieten en grond op, dan is dat ongeveer 80 kg. Afhankelijk van de fosfaattoestand van de grond, is deze hoeveelheid al dan niet aan te voeren. Op percelen die in fosfaatklasse arm of laag vallen, is de aanvoernorm toereikend.

Opbrengsteffect van kalium

Een kaliumgift heeft een bewezen positief effect op zowel de wortel- als de suikeropbrengst. Op zandgrond heeft een lage kaliumtoestand van de grond geen negatief opbrengsteffect, mits de juiste kaliumgift wordt gegeven. Op kleigronden kan de kaliumgift een lage bodemtoestand echter niet

compenseren en is zorgen voor een voldoende hoge bodemvoorraad essentieel. Het kaliumgehalte in bietenwortels is circa 1,74 kg K_2O per ton bieten. Gemiddeld is de afvoer dan 150 kg. Door een goede kaliumvoorziening blijft de bodemvoorraad op peil en kan de suikeropbrengst worden verhoogd.

Zuurtegraad op peil

Zonder een voldoende hoge zuurtegraad is een optimale opname van nutriënten onmogelijk. In Cosun Magazine nummer 4 is uitgebreid stilgestaan bij de rol van de pH met betrekking tot de bodemkwaliteit. Bekalken om een voldoende hoge pH te bereiken is in het voorjaar nog mogelijk met snelwerkende kalkmeststoffen. Betacal is daar een goed voorbeeld van. Gebruik voor het bepalen van de optimale pH voor uw perceel en de daarbij horende gift de IRS-applicatie Kalkbemesting (zie QR-code).

André van Valen
specialist bemesting

QR-code
IRS-applicatie
Kalkbemesting
(www.irs.nl/kalkbemesting)

Nadenken over stikstofgift

Als gevolg van de toegenomen energieprijzen is ook de kunstmestprijs in de afgelopen maanden fors gestegen. Wanneer een groot deel van de stikstofbemesting wordt ingevuld met kunstmest, werkt dit fors door in de kostprijs. Het is zinvol om in deze situatie na te denken over de hoogte van de stikstofgift. Een gift van 120 kg N met kalkammonsalpeter kost €100 bij een kunstmestprijs van €22,50 per 100 kg KAS. Bij de huidige marktprijzen kunnen deze kosten gemakkelijk verdubbelen. Uit vele stikstofproefvelden blijkt dat het verschil in financiële opbrengst rondom de optimale stikstofgift gering is. Er zijn wel grote verschillen in optimale stikstofgift van perceel tot perceel. Met de actuele prijzen voor stikstof, is het zinvol om kritisch naar de stikstofgift te kijken en kan het interessant zijn om de gift niet naar boven af te te ronden maar juist naar beneden. Dit bespaart kosten voor dure kunstmest en gaat gepaard met een zeer beperkte daling van de financiële opbrengst.

André van Valen
specialist bemesting

Waarom moet ik Unitip volledig invullen?

Een belangrijk doel van Unitip is samen werken aan verbeteringen in de bietenteelt. De informatie die door bietentelers wordt vastgelegd in Unitip, vormt een belangrijke informatiebron. Ervaringen, waarnemingen en resultaten uit de bietenteelt 2021 en de eerdere jaren dienen als basis voor toekomstige teeltadviezen. Bij het compleet invullen van Unitip kan hier optimaal gebruik van worden gemaakt. Denk hierbij aan de aanbeveling voor resistentiekeuze bij het bestellen van het bietenzaad. Ook kan de eigen teelt vergeleken worden met andere teelten in het gebied om verbeterpunten te vinden. De ondersteuning op basis van teeltgegevens wordt de komende tijd verder uitgebreid.

Hoeveel bietenzaad moet ik bestellen?

Het advies is zich te richten op de toewijzing. Met de vijfjarige gemiddelde opbrengst is een goede areaalplanning te maken. De suikermarkt ontwikkelt zich positief en is beduidend hoger dan afgelopen jaren. Voor export kan Cosun Beet Company gunstige prijsafspraken maken, wat positief is voor de surplusprijs. De verwachting is dat de surplusprijs voor 2022 aan de bovenkant van de afgesproken bandbreedte van 20 tot 30 euro/ton zal komen te liggen. De hoeveelheid bietenzaad is af te stemmen op het geplande uitzaaiareaal, zodat voldoende bieten geleverd kunnen worden voor de toewijzing. Bestellingen kunnen worden gedaan tot uiterlijk 7 januari.

Vervoegd met pensioen bij Agronomie

Door de herstructurering van de agrarische dienst hebben diverse medewerkers een andere functie gekregen. Dit jaar zijn een aantal medewerkers vervoegd met pensioen gegaan. Dit zijn:

- Peter Koopmans, teamleider Agronomie Noord-Holland, Zuid-Holland, Oost-Flevoland en Zuid-Flevoland
- Jan Albert te Velde, teamleider Groningen lichte grond, Drenthe, Overijssel en Gelderland
- Robert Verberg, accountmanager Agronomie Zuid- en Oost- Flevoland, Noord-Holland, Texel en Zuid-Holland vast (Robert werkt nog als Agro Contractor in Zuid-Holland vast/Haarlemmermeer e.o./Purmer Beemster Schermer)
- Alex Kroon, accountmanager Agronomie Groninger klei en een deel van Friesland.

Op de homepage in het ledenportaal staat de nieuwe contactpersoon van de agrarische dienst.

Bezoek tarreerlokaal

Vanwege de coronamaatregelen is het tweede bezoek van de afvaardiging van de ledenraad aan het tarreerlokaal uitgesteld naar de eerste week van januari. Het bestuurssecretariaat en Cosun Beet Company zullen bij dat bezoek specifieke rapportages en verbeteringen toelichten, die na het eerste bezoek zijn geconstateerd. De externe controleur zal dan verslag doen van zijn bevindingen. De resultaten van dit bezoek zullen wij rapporteren in het volgende nummer van Cosun Magazine.